

Kungl. Medicinalstyrelsen har denna dag fastställt formulär *dels* för den dagbok, som barnmorska enligt reglementet för barnmorskor den 21 november 1919 är skyldig att föra, *dels ock* för den årsberättelse, som distrikts- och reservbarnmorska har att före januari månads utgång varje år insända till närmaste förmanen, samt för det summariska utdrag ur dagboken, som annan barnmorska enl. § 7 i samma reglemente årligen i januari månad skall tillställa sin närmaste förman.

Dagboken, vars format medgiver dess medförande till förrättningsstället för omedelbart införande av anteckningen under förlossningen och som är avsedd att i regel förbrukas under ett kalenderår, utlämnas i tre storlekar, med 10, 30 och 50 blad, vart och ett blad avsett för en förlossning. Dagböckerna å endast 10 blad äro i främsta rummet avsedda för reservbarnmorska och andra vikarier vid fullgörande av kortare förordnanden såsom distriktsbarnmorska.

Med dagboken erhållas även blanketter för ovannämnda årsberättelser och summariska utdrag, vilka blanketter kunna fränskiljas.

Dessutom erhåller barnmorska

- A) utdrag ur gällande barnmorskereglemente,
- B) Medicinalstyrelsens föreskrifter om sinitrening samt
- C) anvisningar till blanketternas användning.

Angående dagböckerna har Styrelsen förordnat, att de skola komma till användning från den 1 januari 1921.

Enligt reglementet skall dagboken, när den blivit fullskrivna och i vissa andra fall, återställas till förmannen. Dagbok, i vilken vid kalenderårets slut endast 10 blad eller mindre återstå oskrivna, må anses fullskrivna och skall således den 1 januari utbytas mot ny bok. Vid rekvisition av ny dagbok bör barnmorskan med ledning av antalet förlossningar, vilka av henne årligen bruka skötas, uppgiva storleken av den dagbok hon önskar.

Stockholm den 21 september 1920.

B. BUHRE.

F. BLOCK.

A. E. Bastman.

A.

Utdrag ur Kungl. Maj:ts reglemente för barnmorskor den 21 november 1919.

§ 7.

Då barnmorska — — — anmäler sig för utövande av sitt yrke, erhåller hon en dagbok, vari förmanen skall inskriva hennes namn och tjänstgöringsområde, den anställning hon må hava erhållit, dagen för bokens utlämnande och egen namnteckning. Dagbokens beskaffenhet i övrigt bestämmes av medicinalstyrelsen, som på rekvisition av vederbörande läkare tillhandahåller nödigt antal exemplar därav.

I denna bok skall barnmorskan, efter varje av henne utförd förrättning vid förlossning eller missfall, ofördröjligen verkställa vederbörliga anteckningar. Såväl förste provinsialläkaren som närmaste förmanen äga att, när helst de önska, granska dagboken, som därför skall vid anfordran hållas för dem tillgänglig.

Ärligen i januari månad skall barnmorskan tillstålla sin närmaste förman ett summariskt utdrag ur dagboken, omfattande det senast förfutna kalenderåret.

Har dagboken blivit fullskriven eller flyttar barnmorskan till annat läkardistrikt eller upphör hon med sin barnmorskeverksamhet, skall dagboken med upplysning om anledningen återställas till förmanen. Då barnmorska avlider, bör dagboken likaledes omhändertagas av förmanen.

§ 36.

I stället för den skyldighet, som jämlikt § 7 åligger barnmorska, att tillställa förman utdrag ur dagboken, har distrikts- och reservbarnmorska att före januari månads utgång varje år till närmaste förmannen insända berättelse rörande verkställda tjänstförrättningar m. m. under nästföregående kalenderår i enlighet med formulär, som för sådan berättelse fastställles av medicinalstyrelsen.

B.

Kungl. Medicinalstyrelsens cirkulär till barnmorskorna i riket angående försiktighetsmått, som böra av dem iakttagas till förekommande av barnsängsfebers uppkomst och spridning, utfärdat den 21 september 1920.

Alldenstund barnsängsfeber är en smittsam sjukdom, som mycket ofta har dödlig utgång, men som genom tjänliga försiktighetsmått visat sig kunna förekommas, så är det varje barnmorskas plikt att noga underrätta sig om, huru sjukdomen plägar uppkomma och vad som kan göras till dess förekommande. På det att en ledning härtinnan städse må vara för barnmorskorna tillgänglig, meddelas dem här i deras dagböcker följande underrättelser.

Barnsängsfebern *smittämne* förekommer hos varje av denna sjukdom lidande kvinna, dessutom vid s. k. ros och sårsjukdomar samt för övrigt tillsammans med smuts och orenlighet. Infört uti den födande kvinnans födslodelar, vare sig kort före, under eller efter förlossningen, kan det framkalla barnsängsfeber. Detta införande kan ske: 1) från barnmorskans händer, 2) från kvinnans yttre födslodelar och 3) från instrument, linnepersedlar, kläder och andra föremål, som vid förlossningen komma i beröring med födslodelarna. Skyddsmedlen mot smittan är omsorgsfull renlighet och desinfektion. Oftast är det försumlighet eller okunnighet vid desinfektionsåtgärdernas genomförande, som giver anledning till barnsängsfebern uppkomst.

Såsom *desinfektionsmedel* eller s. k. antiseptiska medel hava på skilda tider olika medel använts. Förr brukades mest karbolvatten till tvättning samt karbololja till insmörjning av instrument före användningen och av händer före verkställandet av inre undersökning. Numera finnas bättre medel. I första rummet böra barnmorskorna använda:

Kresolsåpa (motsvarande det förut använda bakteriedödande medlet *lysol*) får köpas på apotek utan recept. Det användes dels i starkare lösning, 10 gram (en dessertsked) på en liter vatten, till tvättning av händerna, barnsängskvinnans yttre könsdelar m. m., dels i svagare lösning, 5 gram (en tésked) på en liter vatten, till sköljningar.

Sublimat är det verksammaste bland de antiseptiska medlen, men det är ett häftigt verkande gift, varför det, såsom tillika luktlöst, är ganska farligt och icke heller får utlämnas från apotek utan läkares recept. Barnmorska, som genom läkares bemedling erhållit sublimat, skall förvara medlet omsorgsfullt inlåst. Sublimat får ej begagnas i starkare lösning än den, som erhålles av *1 gram sublimat på en à två liter vatten*, och medlet får *aldrig* begagnas till sköljningar av slidan eller livmodern. — Metallinstrument kunna taga skada av sublimat. Sublimatlösningar förlora sin antiseptiska (men ej sin giftiga) egenskap, om de orenas av blod, slem eller såpa.

Skulle läkare tillråda användning av annat antiseptiskt medel, må barnmorska kunna begagnas detsamma, dock med noggrannt iakttagande av de föreskrifter, vederbörande läkare lämnar beträffande detsamma.

Med hänsyn till de trenne vägar, på vilka barnsängsfebersmitta kan bibringas barnaföderskor, har barnmorskan att iakttaga följande.

1. Regler för händernas renhållande och desinfektion.

Händerna skola städse ägnas en sorgfällig vård, så att de skyddas för skador och sår, för vilket ändamål barnmorskan om möjligt bör undvika att förrätta skurning av golv, diskning och andra sådana grövre arbeten, varigenom hennes händer bliva grova och sprickiga och därmed svåra att desinfektera. Naglarna böra hållas kortklippta, jämna och rena. Barnmorskan bör i allmänhet taga sig till vara för att hantera ruttnande ämnen och annan orenlighet samt skall vid skötandet av kvinnor under barnsängstiden söka så litet som möjligt få händerna besudlade med avslag.

Omedelbart före hanterandet av en förlossningskvinna skall barnmorskan grundligt, under ~~10~~¹⁵ minuter, observerade på klocka, tvätta och borsta sina händer och armar upp till armbågarna med såpa och vatten. Den därvid använda borsten skall till varje förlossning vara rengjord genom kokning. Efter tvättningen torkas händer och armar med ren handduk, och smutsen under naglar och nagelfalsar bortpetas sorgfälligt med ett väl desinfikerat föremål såsom ett nyss förut glödgat pennknivsblad eller dylikt. Därefter tvättas och borstas med en annan, ävenledes genom kokning på förhand rengjord borste händer och armar under ytterligare 5 minuter med den starkare kresolsåplösningen eller med sublimatlösning, om barnmorskan fått sådan till sitt förfogande. På samma sätt renas händerna för varje inre undersökning samt när barnmorskan skall biträda vid fostrets framfödande, vid avtappning av urin eller när den födande kvinnans födslodelar eljest behöva beröras. Skötsel av det späda barnets navel samt av barnsängskvinnan skall göras med i såpvatten tvättade händer.

Skulle barnmorska med sina händer beröra föremål, som icke äro desinfikerade, såsom kvinnans kropp, täcke, säng-

kläder, möbler, sitt hår m. m., eller om hon nödgas fatta orena föremål, måste händerna genom förnyad borstning i antiseptisk vätska åter rengöras.

2. Regler för rengöring och desinfektion av barnaföderskan.

Vid ankomsten till barnaföderskan ger barnmorskan, om tiden det tillåter, lavemang, på det att exkrementer ej må under förlossningen utpressas och besudla födslodelar och barnmorskans händer.

Rengöringen av de yttre födslodelarna underlättas betydligt, om blygdhåren dessförinnan bortklippas. Den till födslodelarna angränsande trakten av buken och låren samt trakten omkring stolgången avtvättas med såpvatten och renad bomull eller borste. Därefter avtorkas dessa delar med ren handduk, och därpå tvättas de åter med kresolsåplösning.

Först sedan denna yttre desinfektion å kvinnan är verkställd, får barnmorskan, sedan hon enligt 1 desinfekterat sina egna händer, göra inre undersökning, tappning eller annat, varvid födslodelarna beröras. Att så litet som möjligt göra inre undersökning minskar smittfaran.

Sköljningar av slidan bör barnmorskan i allmänhet undvika; men skall sköljning göras, måste glaströr, slang och kanna, som användas, vara *omedelbart förut* genom kokning desinfekterade. Till sköljning användes den svagare kresolsåplösningen (5 gram på 1 liter vatten).

3. Regler för renhållning av förlossningsbädd, instrument m. m.

Barnaföderskan bör under förlossningen vara iklädd rent linne och hava rent, nytvättat linne såsom underlag i bäd-

den. Vaxduk, som användes till underlag, skall vara väl rentvättad. Alla instrument och redskap, som skola användas, måste vara desinfekterade. Borstar, sköljror och kanner, slangar, katetrar, saxar, nålhållare, nålar och navelband desinfekteras — helst på förrättningsstället — genom kokning under 10 minuter i vatten, vartill kan sättas litet soda, och upptagas, när de skola användas, direkt ur kokkärlet. Silke till suturer desinfekteras genom en halvtimmes kokning i vatten och förvaras sedan i kresolsäplösning. Bomull desinfekteras genom kokning i vatten. Ännu bättre är att inköpa ångsteriliserad bomull. Att blott nedlägga eller doppa bomullen i antiseptisk vätska är en dålig metod och bör endast användas, när desinfektion genom kokning ej låter sig göra. *Swampar* få *icke* brukas varken vid förlösningen eller vid skötseln av barnsängskvinnor. Bäckan, handfat, handkannor m. m. rengöras före användningen noga med *hett* vatten.

Om barnmorskan omsorgsfullt iakttagit här angivna regler samt i övrigt beflitar sig om den största personliga renlighet, vartill även hör att under biträde vid förlösningen vara iklädd en för varje gång ren tvättklädnings, böra hennes patienter undgå att genom barnmorskans förvällande smittas av barnsängsfeber.

Om emellertid någon av barnmorska vårdad barnsängskvinna angripes av febersjukdom, åligger det barnmorskan (jämlikt reglementet för barnmorskor § 17) att *ofördröjligen* anmäla förhållandet hos sin närmaste förman och efter dennes föreskrift antingen uteslutande ägna sig åt den sjukas vård eller överlämna denna till särskild sköterska. I vilketdera fallet som helst får barnmorskan icke taga befattning med någon annan barnaföderska, förrän hon grundligt, såsom under 1 angives, de-

sinfekterat sina händer, låtit rengöra sina hos den sjuka begagnade kläder och kokat därstädes använda instrument m. m. samt inhämtat läkarens utlåtande, om och huru länge hon skall avhålla sig från vård av barnaföderskor och barnsängskvinnor.

C.

Anvisningar till blanketternas användning.

Dagboken utgöres av sammanhäftade blanketter, vart och ett blad avsett för en förlossning.

Överst å varje blad antecknas året och årsnumret för förlossningen. Därefter ifylles blanketten så fullständigt som möjligt. Överstrykning i blanketten får endast ske, där olika uttryck stå över varandra, varvid de uttryck, som ej passa in på det föreliggande fallet överstrykas. Där en mening ej är tillämplig på fallet, överstrykes hela meningen. Så kan t. ex. vid missfall ingen uppgift lämnas om fosterläge, fosterljud o. s. v., varföre i sådant fall hela punkterna 5 och 6 o. s. v. överstrykas. Där förlossningen skett normalt, må punkt 19. *Förlossningsoperation* överstrykas eller också vid densamma antecknas: ingen. Däremot må sådana meningar, vilka innehålla uppgifter, som kunna av barnmorskan lämnas, ej överstrykas. Så skall t. ex. i punkt 8 angivas, om urinen vid provning visat sig innehålla äggvita eller ej. Mätningar av kroppstemperatur, som av barnmorskan utförts vare sig före eller efter förlossningen, införas i temperaturtabellen.

En del anteckningar kunna göras omedelbart efter barnmorskans ankomst till barnsängskvinnan, såsom i punkterna 1—4, 6, 8—10. Övriga anteckningar göras snarast möjligt efter förlossningens avslutande. Påbörjad men ej avslutad förlossningsförrättning skall även införas i dagboken.

Vikarie å distriktsbarnmorskebefattning skall förutom ett exemplar, som behålles för egen del, avlämna ett exemplar av dagboken till barnmorskearkivet i distriktet.

Med avseende på vissa punkter i blanketten märkes följande:

Punkt 1. Namnet utsättes fullständigt.

Punkt 14. Har blödning vid förlösning varit »normal», antecknas detta. Har ymnig blödning uppträtt, nämnes, huruvida detta skett före eller efter fostrets framfödande eller efterbördens avgång.

Punkt 17. Här införas fall av 1. eklampsi, 2. trångt bäcken (bestämd genom inre mätning), 3. föreliggande moderkaka, 4. livmoderbristning.

Punkt 19. Över utförd vändning, inre lösning av efterbörden och operation med tång skall *även* avgivas *särskild* berättelse.

För upprättandet av årsberättelsen eller det summariska utdraget ur dagboken göres först ett koncept på en blankett, och först då detta vid kontrollräkning visat sig riktigt, renskrives det å en ny blankett.

För detta ändamål åtföljes varje dagbok av två rena blanketter, som kunna fränskiljas, och av en ifylld blankett, som är avsedd att utgöra exempel på ett utdrag ur barnmorskas dagbok.